

[Undervisningsministeren.]

else af gymnasieforhold. Dette udvalg har dog ment, at overtagelsen først skulle finde sted, når de nævnte byggearbejder er foretaget, men jeg har fundet det rimeligt at se bort herfra, da skolen, som den er i øjeblikket, meget vel kan drives som statsskole. Til de nævnte byggearbejder foreligger der tilsagn om tilskud fra lokal side på 200 000 kr. Overtagelsen kan af tekniske grunde ikke finde sted i år, men først pr. 1. august 1953.

Jeg skal med disse bemærkninger, og idet jeg gør opmærksom på, at lovforslaget er vedtaget af et flertal i folketinget, nemlig med socialdemokratiets, venstres, det konservative folkepartis og det radikale venstres stemmer, anbefale lovforslaget til dette høje tings velvillige behandling.

Sæderup: Lovforslaget om statens overtagelse af Vestjydsk Gymnasium, Tarm, er resultatet af en lang udvikling. Tarm har gamle traditioner som skoleby. Hvor Vestjydsk Gymnasium nu har til huse, skød den første spire op, da Tarm kost- og realskole oprettedes i 1887, for 65 år siden. Denne skoles undervisning sluttede med præliminæreksamen, men efterhånden voksede behovet også for studentereksamen, og det var ikke let at opnå denne eksamen på de egne, der her er tale om. Fra Struer til Esbjerg, en strækning på omkring 150 km, fandtes kun det kommunale gymnasium i Herning, og det ligger endda et stykke inde i landet, og ydermere kan det siges, at det ikke var oprettet med det for øje at tage oplandet med i større udstrækning. I hele det vidtstrakte vestjyske område var der i høj grad behov for en skole, der kunne forberede til studentereksamen, og resultatet blev så, at der i 1928 knyttedes et studenterkursus til skolen i Tarm. 10 år senere, i 1938, blev hele virksomheden omdannet til en selvejende institution og blev gymnasium med eksamensret og med tilknyttet mellem- og realskole.

At der var brug for Vestjydsk Gymnasium, fremgår med al tydelighed af det stigende elevtal. Første gang dimitteredes 22 studenter, i de følgende år varierede tallet noget, men gennemsnittet lå oppe omkring 30, og nu i de sidste 3 år er det steget ganske betydeligt. I 1950 var det 35, i fjor var det 38, og i denne sommer er der ikke mindre

end 57 unge mennesker, der er oppe til studentereksamen i Tarm. Med de tal synes det også at have kulmineret i øjeblikket. Efter antallet i første og anden gymnasieklasse derovre vil der i de to nærmest følgende år blive 38 og 45 dimittender.

Fra første færd har man fra statens side anerkendt, at skolen dækkede et behov på egnen. Der er i årene siden 1938 blevet ydet skolen statsgaranti for meget store lån, lån på ialt 415 000 kr., og også på anden måde er der vist en yderst velvillig indstilling overfor Vestjydsk Gymnasium.

Det er derfor også naturligt og i overensstemmelse med den hidtil fulgte linie, at man nu, da der er fremsat ønske om, at staten skal overtage skolen, stiller sig velvilligt overfor denne tanke, og at rigsdagens partier — alene med undtagelse af eet — går ind for statsovertagelse af gymnasiet.

Retsforbundet alene går imod — i hvert tilfælde gjorde det det i folketinget. Hvordan partiets repræsentant her i tinget, det ærede medlem hr. Steffensen, stiller sig til spørgsmålet, har vi ikke erfaret endnu. Men det ærede medlem er jo selv vestjyde, så det er vel muligt, at han kan have hørt et og andet om, hvordan hans partifæller derovre på egnen ser på det, og at det har kunnet være vejledende for ham. Det kan måske lyde utroligt, men er ikke desto mindre tilfældet, at en del af retsforbundets repræsentanter i sogneråd og amtsråd derovre på egnen i denne sag har taget praktiske hensyn; de har medvirket stærkt til gennemførelse af sagen rent lokalt, f. eks. ved fordelingen af de 200 000 kr., der ifølge lovforslaget skal ydes fra amts- og sognekommunal side ved overtagelsen, og de er ikke begejstrede for den stilling, deres partifæller i folketinget har indtaget. For de er jo nok klar over, at det ikke kan blive ved at gå for et parti at have disse dobbelte standpunkter: et inde på rigsdagen, hvor principperne kan luftes, og et, stik modsat, hjemme på egnen, hvor lokale interesser gør sig gældende.

Den vestjyske befolkning må være glad ved, at det store flertal på rigsdagen ser anderledes på det foreliggende lovforslag, end retsforbundets medlemmer gør. For dem derovre på egnen betyder det nemlig noget i praksis. Man kan vist roligt sige, at hjemmene på disse egne rent økonomisk har ofret